

SĂNĂTATEA, MEDICINA ȘI BIOETICA ÎN SOCIETATEA CONTEMPORANĂ:

STUDII INTER ȘI PLURIDISCIPLINARE

HEALTH, MEDICINE AND BIOETHICS
IN CONTEMPORARY SOCIETY:

INTER- AND PLURIDISCIPLINARY STUDIES

Materialele Conferinței Științifice Internaționale
08-09 noiembrie 2019

CHIȘINĂU 2019

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII, MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
UNIVERSITATEA DE STAT DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE NICOLAE TESTEMIȚANU

Catedra de filosofie și bioetică
Centrul Național de Bioetică din Republica Moldova
Asociația pentru Filosofie din Republica Moldova

**SĂNĂTATEA, MEDICINA ȘI BIOETICA
ÎN SOCIETATEA CONTEMPORANĂ:
STUDII INTER ȘI PLURIDISCIPLINARE**
Ediția a II-a

**HEALTH, MEDICINE AND BIOETHICS
IN CONTEMPORARY SOCIETY: INTER-
AND PLURIDISCIPLINARY STUDIES**
Second edition

**Materialele Conferinței Științifice Internaționale
08-09 noiembrie 2019**

Redactor responsabil,
dr. hab. în filoz., conf. univ.
Vitalie Ojovanu

757481

Universitatea de Stat de
Medicină și Farmacie
«Nicolae Testemițanu»

Biblioteca Științifică Medicină

CHIȘINĂU

Centrul Editorial-Poligrafic *Print Caro*
2019

D21

CUPRINS

I

MEDICINA ȘI SOCIETATEA ÎNTRE REALIZĂRI ȘI PROBLEME PRESANTE MEDICINE AND SOCIETY BETWEEN ACHIEVEMENTS AND PRESSING PROBLEMS

PREZENȚE AXIOLOGICO-BIOETICE ÎN PROCESUL INVESTIGĂRII ȘI PROPAGĂRII CUNOȘTIINȚELOR BIOETICE ÎN INSTITUȚIILE MEDICALE DIN REPUBLICA MOLDOVA	9
Vitalie Ojovanu, Chișinău, R. Moldova	
NECESITATEA DE CUNOȘTIINȚE BIOETICE SPECIALIȘTILOR ÎN ASISTENȚĂ MEDICALĂ PRIMARĂ	15
Ludmila Rubanovici, Daniela Rusnac, Chișinău, R. Moldova	
INTERCONEXIUNEA BIOETICII CU SECURITATEA UMANĂ ÎN CONTRACARAREA AMENINȚĂRILOR GLOBALE CONTEMPORANE	20
Serghei Sprincean, Teodor N. Țirdea, Chișinău, R. Moldova	
CEREBRALIZING JUVENILIZATION AND CULTURAL ADJUSTMENT OF BASIC HUMAN BEHAVIORS	27
Marius Dumitrescu, Iași, România	
ASPECTE BIOETICE ÎN TERAPIA ARSURILOR	32
Victoria Federiuc, Taran Anatolie, Chișinău, R. Moldova	
OPȚIUNI MEDICALE PE FINAL DE VIAȚĂ: OPINII ALE MEDICILOR DE PROFIL TERAPEUTIC ȘI CHIRURGICAL.....	39
Adriana Paladi, Alexandru Musteață, Chișinău, R. Moldova	
ГЕНЕТИЧЕСКИЕ И СОЦИАЛЬНО-БИОЭТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ПРЕДРАСПОЛОЖЕННОСТИ К РАКУ МОЛОЧНОЙ ЖЕЛЕЗЫ У ЖЕНЩИН СЛАВЯНСКИХ И ЦЕНТРАЛЬНО-АЗИАТСКИХ ЭТНОСОВ.....	45
Сергей Мельнов, Татьяна Мишаткина, Минск, Беларусь	
VIZIUNI FILOSOFICE, AXIOLOGICE ȘI BIOETICE ASUPRA VIEȚII ȘI SĂNĂTĂȚII	52
Ion Mereuță, Chișinău, R. Moldova	
ПЛАЦЕБО-ЭФФЕКТ КАК ПРОБЛЕМА ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ СУБЪЕКТИВНЫХ И ОБЪЕКТИВНЫХ ФАКТОРОВ В ЛЕЧЕНИИ	60
Виктория Березина, Киев, Украина	

REFLECȚII BIOETICE ASUPRA FENOMENULUI DE DOPAJ ȘI ETICA SPORTULUI DE SĂNĂTATE	65
<i>Victoria Federiuc, Artiom Jucov, Chișinău, R. Moldova</i>	
MOMENTE ESENȚIALE ÎN PREVENIREA CONFLICTELOR DIN CADRUL RELAȚIILOR MEDIC STOMATOLOG – PACIENT	70
<i>Ala Ojovan, Chișinău, R. Moldova</i>	
ПОВСЕДНЕВНЫЙ ЖИЗНЕННЫЙ ОПЫТ ПАЦИЕНТА КАК ОСНОВА СОВРЕМЕННОЙ МОДЕЛИ ЗДОРОВЬЯ	78
<i>Светлана Пустовит, Киев, Украина</i>	
ASPECTE BIOETICE ALE AMELIORĂRII MEDICAMENTOASE A CAPACITĂȚILOR COGNITIVE UMANE	82
<i>Victoria Federiuc, Irina Cornilov, Chișinău, R. Moldova</i>	
ТРАНСПЛАНТАЦИЯ КАК РАЗНОВИДНОСТЬ МЕДИЦИНСКОЙ ПОМОЩИ: НАУЧНО-ПРАВОВОЙ АСПЕКТ	92
<i>Игорь Арсени, Комрат, Р. Молдова</i>	
КОНСОРЦИУМ ДЛЯ ОБРАЗОВАНИЯ И НЕТВОРКИНГА В СФЕРЕ БИОЭТИКИ В НОРВЕГИИ, МОЛДОВЕ, УКРАИНЕ И БЕЛАРУСИ.....	101
<i>Анна Губенко, Сумы, Украина</i>	
<i>Виктория Федерюк, Кишинэу, Р. Молдова</i>	
HISTORICAL EXPERIENCE OF LACK OF COMPETENCE OF MORAL JUDGMENT IN MEDICAL RESEARCHES.....	105
<i>Borys Ostapenko, Kiev,Ukraine</i>	
SECURITATEA INFORMAȚIONALĂ ȘI BIOETICA	108
<i>Alina Rotari, Chișinău, R. Moldova</i>	
UNELE ASPECTE ALE FORMĂRII CULTURII BIOETICE LA CADRELE MEDICALE	110
<i>Anatolie Eșanu, Chișinău, R. Moldova</i>	
НВИС-КОНВЕРГЕНЦИЯ КАК НОВЫЙ ЭТАП НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКОГО ПРОГРЕССА	113
<i>Николай Чащин, Петр Смалько, Киев, Украина</i>	
INCURSIUNI TEORETICE PRIVIND ORIGINEA COMUNICĂRII MEDICALE....	115
<i>Silvia Nastasiu, Chișinău, R. Moldova</i>	
ETICA TEHNOLOGIEI IMPLANTURILOR ORTOPEDICE: CONSIDERENTE ASUPRA CONCEPTULUI DE HIBRIDIZARE A CORPULUI UMAN	123
<i>Victoria Federiuc, Anastasia Nicu, Chișinău, R. Moldova</i>	

CRITERII BIOETICE VIZÎND IMUNIZAREA FEMEILOR ÎN TIMPUL SARCINII ÎN MAREA BRITANIE.....	130
Ana Berlinschi, Chişinău, R. Moldova	
UNELE ASPECTE BIOETICE ALE FERTILIZĂRII IN VITRO	133
Christian Braga, Chişinău, R. Moldova	
IMPLICAREA PRINCIPIILOR BIOETICE ÎN PREVENIREA MALADIILOR INFECŢIOASE	134
Irina Lozneanu, Chişinău, R. Moldova	
PROBLEME ETICE IN RELAŢIA MEDIC-PACIENT ONCOLOGIC.....	137
Irina Roabeş, Chişinău, R. Moldova	
ASPECTE BIOETICE ŞI PSIHLOGICE ÎN REABILITAREA PERSOANELOR CU DIZABILITĂŢI MENTALE	138
Gheorghe Savin, Chişinău, R. Moldova	
IMPLICAREA REPERILOR BIOETICE ÎN MEDICAŢIA TUBERCULOZEI.....	140
Silvia Topală, Chişinău, R. Moldova	
UNELE ASPECTE BIOETICE A STUDIILOR CLINICE PEDIATRICE.....	141
Doina Ciobanu, Chişinău, R. Moldova	
ASPECTE BIOETICE ŞI CLINICE ALE MORŢII CEREBRALE.....	143
Malvina Reaboi, Chişinău, R. Moldova	

II

CADRUL SPIRITUAL ŞI ASIGURAREA CALITĂŢII VIEŢII, BUNĂSTĂRII ŞI SIGURANŢEI ÎN SĂNĂTATE THE SPIRITUAL FRAMEWORK AND THE ASSURANCE OF QUALITY OF LIFE, WELL-BEING AND HEALTH SAFETY

ACTUALITATEA INSTRUMENTARULUI FILOSOFIEI PRIVIND ÎNŢELEGEREA PROVOCĂRILOR SOCIETALE	145
Ana Pascaru, Chişinău, R. Moldova	
SEMNIFICAŢIILE „REVOLUŢIEI ETICE” DIN SOCIETATEA POSTMODERNĂ ..	151
Valeriu Capcelea, Bălţi, R. Moldova	
MIRCEA ELIADE – PROMOTEUR DE L’ANTHROPOLOGIE DES PROFONDEURS ..	158
Petre Dumitrescu, Iaşi, România	
CRIZA VALORILOR – PARTICULARITATE IMANENTĂ A CONTEMPORANEITĂŢII	163
Lidia Troianowski, Chişinău, R. Moldova	

PROBLEMA FILOSOFICĂ A RESPONSABILITĂȚII GLOBALE	171
<i>Rarița Mihail, Galați, România</i>	
ELEMENTE CONSTITUTIVE ALE CADRULUI SPIRITUAL AL OMULUI ÎN OPERA LUI CONSTANTIN NOICA	177
<i>Svetlana Coandă, Chișinău, R. Moldova</i>	
CONCEPTUL DE PATRIOTISM ȘI PERSONALITĂȚI ISTORICE ÎN CRONOGRAFIA ROMÂNEASCĂ DIN SEC. XVI – MIJLOCUL SEC. XVIII.....	183
<i>Dumitru Căldare, Chișinău, R. Moldova</i>	
INTEGRITATEA ÎN CERCETARE – DIMENSIUNEA INTEGRALĂ A EXCELENȚEI ACADEMICE.....	189
<i>Maria Aluas, Ioana Roxana Bordea, Cluj-Napoca, Romania</i>	
SPECIFICUL DEZVOLTĂRII ȘTIINȚEI ȘI TIPURILE DE RAȚIONALITATE ȘTIINȚIFICĂ.....	195
<i>Ecaterina Lozovanu, Chișinău, R. Moldova</i>	
ASPECTE ETICE PRIVIND PARTENERIATUL BISERICA CREȘTIN ORTODOXĂ – INSTITUȚIILE MEDICALE CU REFERIRE LA TRANSPLANTUL DE ORGANE. 203	
<i>Dodul Dumitru, Mihail Tihonov, Chișinău, R. Moldova</i>	
LEADERSHIPUL MORAL – TENDINȚA LIDERILOR DE SUCCES	208
<i>Viorica Leancă, Chișinău, R. Moldova</i>	
МЕЖДИСЦИПЛИНАРНЫЙ ПОДХОД К ОПРЕДЕЛЕНИЮ АДАПТИВНОСТИ ЛИЧНОСТИ К УМСТВЕННЫМ И ФИЗИЧЕСКИМ НАГРУЗКАМ	214
<i>Татьяна Дегтяренко, Владислав Коджебаш, Родион Яготин, Одесса, Украина</i>	
ASPECTE TEORETICO-PRACTICE PRIVIND INTERZICEREA TORTURII PRIN PRISMA PREVEDERILOR ARTICOLUL 3 AL CONVENȚIEI EUROPENE PENTRU APĂRAREA DREPTURILOR OMULUI ȘI A LIBERTĂȚILOR FUNDAMENTALE ..	220
<i>Lupașcu Zinaida, Chișinău, R. Moldova</i>	
ROLUL IDENTITĂȚII RELIGIOASE ÎN SOCIETATEA POSTMODERNĂ DIN MOLDOVA	227
<i>Luis Serdeșniuc, Chișinău, R. Moldova</i>	
НАУЧНАЯ ИНФОРМАЦИЯ КАК СПОСОБ ПОВЫШЕНИЯ СТРЕССОУСТЙЧИВОСТИ ОБЩЕСТВА	232
<i>Елена Бобро, Борис Насибуллин, Одесса, Украина</i>	
IDENTITATEA ETNICĂ ÎN CONDIȚIILE REALIZĂRII OPȚIUNII EUROPENE A REPUBLICII MOLDOVA	238
<i>Elena Balan, Chișinău, R. Moldova</i>	

CONCEPTUL DE MODEL ÎN FILOSOFIA LUI C. NOICA	244
<i>Vera Panfil, Chişinău, R. Moldova</i>	
SALARIZAREA ADECVATĂ A LUCRĂTORILOR MEDICALI – FACTOR ESENȚIAL PENTRU MENȚINEREA ANGAJAȚILOR ÎN SISTEM	250
<i>Nina Globa, Chişinău, R. Moldova</i>	
COMPETENȚA ACMEOLOGICĂ A PERSONALITĂȚII – FACTOR RELEVANT ÎN DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ A VIITORULUI SPECIALIST ÎN MEDICINĂ ... 252	
<i>Iuliana Fornea, Chişinău, R. Moldova</i>	
TRANSFORMĂRI ALE IDENTITĂȚII ÎN CONTEXTUL SOCIETĂȚII MULTI/PLURI/TRANSCULTURALE	253
<i>Dumitru Dodu, Chişinău, R. Moldova</i>	
DISCRIMINAREA ȘI STIGMATIZAREA PERSOANELOR HIV/SIDA	255
<i>Eugenia Talmaci, Chişinău, R. Moldova</i>	
ABORDARI SOCIO-BIOETICE ALE CALITĂȚII VIEȚII PACIENȚILOR CU BOLI RARE DIN REPUBLICA MOLDOVA	256
<i>Ana Mocanu, Chişinău, R. Moldova</i>	
ROLUL MIGRAȚIEI ÎN APARIȚIA COPIILOR STRĂZII	258
<i>Marionela Raileanu, Chişinău, R. Moldova</i>	

III

VIAȚA ȘI SĂNĂTATEA OMULUI CONTEMPORAN DIN PERSPECTIVĂ MULTIDIMENSIONALĂ THE LIFE AND HEALTH OF THE CONTEMPORARY MAN FROM A MULTIDIMENSIONAL PERSPECTIVE

EVALUAREA DINAMICII DECESELOR EVITABILE ÎN PROFIL TERITORIAL CU EVIDENȚIEREA REGIUNILOR VULNERABILE	260
<i>Denis Cernelea, Larisa Spinei, Chişinău, R. Moldova</i>	
PARTICULARITĂȚILE SOCIO-MEDICALE ALE COPIILOR CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE	271
<i>Alina Ferdohleb, Chişinău, R. Moldova</i>	
UNELE PARTICULARITĂȚI MEDICO-SOCIALE ALE SĂNĂTĂȚII COPILULUI ORFAN ÎN REPUBLICA MOLDOVA	278
<i>Tudor Grejdean, Irina Malanciuc, Victoria Voloceai, Vlad Badan, Chişinău, R. Moldova</i>	
ROLUL MANAGEMENTULUI STRATEGIC ÎN DEZVOLTAREA INSTITUȚIILOR MEDICALE	283
<i>Ludmila Goma, Chişinău, R. Moldova</i>	

REZISTENȚA ANTIMICROBIANĂ CA PROBLEMĂ SOCIO-MEDICALĂ STRINGENTĂ	288
Livia Țapu, Larisa Spinei, Olga Burduniuc, Chișinău, R. Moldova	
PROMOVAREA SĂNĂTĂȚII UN – CRTERIU IMPORTANT DE MĂSURARE A CALITĂȚII VIEȚII	293
Tudor Grejdean, Leonid Margine, Vlad Badan, Chișinău, R. Moldova	
PERSOANELE LONGEVIVE – VIZIUNI ȘI CONSECINȚE MEDICALE ȘI SOCIALE ...	298
Anatol Negară, Tudor Grejdean, Leonid Margine, Gabriela Șoric, Chișinău, R. Moldova	
PRIORITĂȚILE SISTEMELOR DE SĂNĂTATE: AVANTAGE ȘI DEZAVANTAGE ...	302
Tudor Grejdean, Victoria Voloceai, Diana Mitruc, Chișinău, R. Moldova	
EVOLUȚIA ABORDĂRILOR DE IMPLEMENTARE A METODELOR ȘI PROGRAMELOR DE INSTRUIRE MEDICALĂ PRIN SIMULARE CONFORM GHIDURILOR EDUCAȚIONALE INTERNAȚIONALE	308
Andrei Romancenco, Chișinău, R. Moldova	
UNELE ASPECTE ÎN TRATAMENTUL PACIENTELOR CU POLICHISTOZĂ OVARIANĂ.....	314
Voloceai Victoria, Diana Mitriuc, Chișinău, R. Moldova	
TONSILITA CRONICĂ ȘI PIELONEFRITA	319
Daniela Balagura, Marcel Balagura, Chișinău, R. Moldova	
REPERE TEORETICE PRIORITARE ÎN TACTICA ACȚIUNILOR DE REABILITARE A DIABETULUI ZAHARAT DE TIP 1 LA COPII.....	327
Vitalina Ojovan, Chișinău, R. Moldova	
SINDROMUL DE OCHI USCAT ÎN STRUCTURA MORBIDITĂȚII OFTALMOLOGICE LA COPII.....	333
Irina Guzun, Chișinău, R. Moldova	
SĂNĂTATEA ȘI CANCERUL GLANDEI MAMARE LA LUCRĂTORII MEDICALI –PROBLEMĂ ACTUALĂ ȘI SOCIALĂ.....	340
Veronica Șveț, Chișinău, R. Moldova	
PARTICULARITĂȚI ALE SĂNĂTĂȚII PERSONALULUI MEDICAL DIN ASISTENȚA MEDICALĂ PRIMARĂ.....	350
Iurii Lupacescu, Chișinău, R. Moldova	
PATOLOGII NEUROLOGICE NEONATALE: ASPECTE TEORETICO-MEDICALE SI BIOETICE.....	356
Ana Cristal, Chișinău, R. Moldova	
ÎNGRIJIRI PALIATIVE ÎN MALADIILE ONCOLOGICE: ASPECTE ETICE.....	357
Petru Dobrojan, Chișinău, R. Moldova	
DILEME SOCIO-BIOETICE ÎN MANAGEMENTUL MALADIILOR SEXUAL TRANSMISIBILE.....	359
Olga Tomșa, Chișinău, R. Moldova	